



**MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Til bestyrelserne for VUC'erne

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. nr.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukvum.dk
www.stukvum.dk
CVR nr.: 29634750

Rigsrevisionens undersøgelse af voksenuddannelsescentrenes administrations- og lønudgifter

25. august 2016
Sags nr.:15-66

VUC'erne er som statslige selvejende institutioner omfattet af den offentlige forvaltning og hører under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling. Ministeriet har uddelegeret tilsynet med VUC'erne til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (herefter STUK). Herudover er det STUK's rolle at vejlede og informere institutionerne om gældende regler og love. STUK vil med dette brev som opfølgning på Rigsrevisionens beretning orientere om de gældende regelsæt på de områder, som Rigsrevisionen har undersøgt. For at lette skolernes opgave med administrationen af disse regelsæt vil STUK arbejde på at ændre og justere ministeriets og styrelsens hjemmesider for at give institutionerne et bedre overblik over de relevante regler.

Baggrund:

Rigsrevisionen tog i september 2015 initiativ til en undersøgelse af voksenuddannelsescentrenes (VUC'erne) administrations- og lønudgifter og afgav i februar 2016 en [beretning nr. 13/2015](#) herom til Statsrevisorerne.

I undersøgelsen så Rigsrevisionen på, hvordan VUC'erne administrerer udgifterne til løn til den øverste ledelse samt udgifterne til kørsel, tjenesterejser og repræsentation. Formålet med undersøgelsen var bl.a. at undersøge, om VUC'ernes administration af disse udgifter er tilfredsstillende. Rigsrevisionens undersøgelse omfatter ikke alle 24 VUC'er idet der på lønområdet indgår 5 VUC'er, og på de resterende områder indgår 16 VUC'er.

Rigsrevisionens samlede vurdering på baggrund af undersøgelsen var, at *”VUC'erne i for mange tilfælde ikke administrerer løn, kørsel, tjenesterejser og repræsentation tilfredsstillende, og at det betyder, at VUC'erne har begrænsede muligheder for at styre sparsommeligt.”*

Rigsrevisionens undersøgelse har desuden vist, at ”hovedparten af VUC’erne ikke konterer korrekt i forhold til statens kontoplan. Fx er halvdelen af de gennemgåede bilag for tjenesterejser og repræsentation fejlkonteret. Det betyder, at bestyrelsen og ledelsen har et svagt styringsgrundlag i forhold til at vurdere, om VUC’et har udvist sparsommelighed i administrationen af tjenesterejser og repræsentation.”

Statsrevisorerne har som bemærkning til beretningen udtalt, at de ”finder, at alt for mange VUC’er ikke administrerer løn, kørsel, tjenesterejser og repræsentation i overensstemmelse med de statslige regler, gældende overenskomster og de regler, som ministeriet har fastsat.”

Nedenfor gennemgås de administrationsområder, som Rigsrevisionen har omtalt i sin tværgående undersøgelse (numrene i parentes henviser til punktnumre i beretningens kapitel 2.1. om VUC’ernes administration), og STUK redegør som en del af styrelsens informationsindsats for de relevante regler og vejledninger.

Skolerne er desuden velkomne til at rette henvendelse til styrelsen på adressen henvendelser@stukvum.dk.

Gennemgang af administrationsområder

- **Fast løn og pension (pkt. 20)**

Ministeriet har med tilfredshed noteret sig, at Rigsrevisionens gennemgang har vist, at den øverste ledelses faste løn og pension på langt størstedelen af de undersøgte VUC’er er korrekt og i overensstemmelse med det gældende regelgrundlag på området.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har ikke andre generelle bemærkninger til dette punkt.

- **Resultatløn - grad af målopfyldelse og krav om dokumentation (pkt. 21-22 + 24)**

Rigsrevisionens beretning

Rigsrevisionens gennemgang har vist, at VUC’ernes ledere generelt har en høj målopfyldelse af deres resultatkontrakter. Således har ingen af de omhandlede ledere en målopfyldelse på under 83 pct., og omkring halvdelen har en målopfyldelse over 90 pct.

Gennemgangen har endvidere vist, at kun få af VUC’erne klart kan redegøre for målopfyldelsen, og Rigsrevisionen konstaterer på denne baggrund, at VUC’erne ikke anvender resultatlønskontrakterne i overensstemmelse med ministeriets bemyndigelse til at indgå resultatkontrakter med institutionernes ledere.

Reglerne på området

Det er et generelt krav, jf. pkt. 2 i ministeriets [bemyndigelse](#) til at indgå resultatkontrakter med institutionernes ledere, at målene i resultatkontrakten forudsætter en ekstra indsats af den pågældende leder.

For de aftalte indsatsområder skal kontrakten indeholde konkrete mål for lederens indsats. Målene skal være formuleret præcist og gennemskueligt, så det er tydeligt og forståeligt, også for tredjemand, hvordan målopfyldelse evalueres.

Det skal nedfældes i kontrakten, hvordan hvert enkelt indsatsområde vil blive målt efter endt kontraktperiode. Det skal kunne konstateres objektivt og målbart, om et mål er opfyldt, delvist opfyldt eller slet ikke opfyldt. Det er bestyrelsens ansvar, at kontrakten formuleres, så målene kan evalueres.

I bemyndigelsen, jf. dennes pkt. 4.3, forudsættes, at bestyrelsen selvstændigt skal vurdere og begrunde graden af målopfyldelse. For skoler med høje udbetalingsprocenter forventer ministeriet som også angivet i bemyndigelsen, at der er progression i det følgende års målfastsættelse, så ambitionsniveauet hæves.

Som angivet i bemyndigelsens pkt. 4.4 skal bestyrelsens beslutninger i relation til kontrakten og den efterfølgende evaluering kunne dokumenteres i form af bestyrelsesreferater. Eksempelvis skal det kunne dokumenteres, hvorfor et mål er opfyldt, delvist opfyldt eller ikke opfyldt.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Styrelsen bemærker, at bestyrelserne skal være opmærksomme på kravene til målopfyldelse og til dokumentation herfor.

- **Engangsvederlag for merarbejde/ en særlig indsats (pkt. 23-24)**

Rigsrevisionens beretning

Rigsrevisionen har påpeget, at der bør udvises tilbageholdenhed med at yde særskilt honorering for merarbejde, der allerede er omfattet af resultatlønnen. Det er Rigsrevisionens opfattelse, at det er manglende sparsommelighed at honorere en leder flere gange for den samme ydelse.

Reglerne på området

Ministeriets [bemyndigelse](#) til at indgå resultatkontrakter med institutionernes ledere omhandler også engangsvederlag for eventuelt merarbejde/ en særlig indsats, jf. bemyndigelsens pkt. 8. Som angivet heri kan der udbetales op til 35.000 kr. årligt til institutionens ledere for merarbejde/ særlig indsats (aktuelt niveau). Der kan ikke udbetales beløb, som overstiger 35.000 kr., uden forudgående godkendelse fra STUK.

Der er, jf. også bemyndigelsen, tale om et værktøj, som kan bruges til at belønne varetagelsen af uforudsete opgaver eller opnåelse af ekstraordinære resultater. Et eventuelt engangsvederlag kan således ikke bruges som belønning for almindelig veludført arbejde. Der henvises herved til [Moderniseringsstyrelsens vejledning fra 2010 om resultatløn til mellemledere og chefer](#), pkt. 5., hvor det angives, at institutioner kun bør betale for tingene én gang og bør være tilbageholdende med at yde særskilt honorering for merarbejde for opgaver, der allerede er omfattet af resultatløn.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Styrelsen kan oplyse, at VUC'erne skal ansøge om og have fået STUK's godkendelse, før engangsvederlag ud over 35.000 kr. udbetales.

Styrelsen skal understrege, at institutionerne kun bør aflønne de samme resultater én gang.

• **Kørselsgodtgørelse (pkt. 25-29)**

Rigsrevisionens beretning

Rigsrevisionen har fundet en række eksempler på uklart afgrænsede kørselsbemyndigelser, hvilket betyder, at det er vanskeligt at vurdere, om kørsel skal afregnes til høj eller lav takst. Rigsrevisionen har desuden konstateret, at nogle bemyndigelser er meget gamle eller upræcise.

Rigsrevisionen finder, at VUC'erne bør have interne retningslinjer, der afspejler statens regler, jf. nærmere nedenfor, og beskriver institutionernes principper for kørsel.

Reglerne på området

a) Offentlig transport eller privat køretøj (bil eller motorcykel)

Som udgangspunkt bør tjenstlig transport ske med offentlig transport, fordi det formodes at være det billigste. Institutionen kan dog tillade, at den ansatte benytter privat transportmiddel til tjenstlig transport, hvis det ud fra en samlet betragtning er det mest hensigtsmæssige og økonomiske for institutionen, jf. [PAV, kapitel 21.3.2.](#) og [tjenesterejseaftalens](#) § 10, stk. 2.

b) Tidspunkt for kørselstilladelsen

En tilladelse skal altid gives på forhånd, dvs. være forudgående i forhold til kørslen, jf. [PAV, kapitel 21.3.5.1.](#)

c) Høj eller lav takst

Kørselsgodtgørelse kan udbetales til høj eller lav takst. Det er inden for de i [PAV, kapitel 21, tjenesterejseaftalen](#) og [ministeriets kørselsvejledning](#) angivne rammer institutionens skøn og ansvar, om den lave eller den høje sats skal finde anvendelse.

Som hovedregel skal den *lave* sats bruges, jf. tjenesterejseaftalens § 14.

Kørsel i udlandet afregnes altid til den lave takst, jf. tjenesterejseaftalens § 16.

d) Skriftlig kørselsbemyndigelse

Udbetaling af den *høje* sats kræver, at tjenestestedet udfærdiger en skriftlig kørselsbemyndigelse.

Der kan udfærdiges skriftlig kørselsbemyndigelse, hvis stillingen indebærer regelmæssig kørsel af større omfang eller speciel art, jf. tjenesterejseaftalens § 15.

Kompetencen til at udfærdige skriftlige kørselsbemyndigelser ligger hos institutionens leder, jf. ministeriets kørselsvejledning. Lederen kan dog eventuelt videredelegere sin kompetence. En kørselsbemyndigelse til lederen selv skal udstedes af institutionens bestyrelse.

Kørselsbemyndigelser skal være personlige og afgrænse, hvilke tjenesterejser bemyndigelsen omfatter, jf. tjenesterejseaftalens § 15, stk. 1, 2. pkt.

Kørsel, som ikke falder inden for bemyndigelsens ordlyd, afregnes efter lav sats.

Om kørselsgodtgørelse henvises nærmere til [ministeriets vejledning om kørselsgodtgørelse](#) og [PAV, kapitel 21](#), samt [tjenesterejseaftalen](#).

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Styrelsen bemærker, at reglerne for kørselsgodtgørelse til lav, respektive høj sats, herunder kravene om og til kørselsbemyndigelser, skal følges.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet forudsætter, at skolerne af egen drift følger op på, om en given bemyndigelse fortsat er relevant.

• **Tjenesterejser (pkt. 30-35)**

Rigsrevisionens beretning

Det er Rigsrevisionens opfattelse, at tjenesterejser til udlandet i mange tilfælde kan være relevante. Det kan fx dreje sig om studieture til udlandet, både med og uden kursister, og deltagelse i kurser, konferencer og messer. Det er dog vigtigt, at der med tjenesterejsen er et klart formål, som skal ligge inden for institutionens formål, og et tydeligt fagligt formål på tjenesterejsen.

Rigsrevisionens undersøgelse har vist, at flere VUC'er har afholdt tjenesterejser med et yderst begrænset fagligt indhold.

Rigsrevisionen konstaterer i sin undersøgelse, at VUC'erne ikke eller kun i meget begrænset omfang har interne og konkrete retningslinjer for tjenesterejser, som beskriver formål, der tillader rejseaktiviteter. Det er Rigsrevisionens opfattelse, at VUC'erne generelt mangler retningslinjer for tjenesterejser med beskrivelser af krav til dokumentation for afholdte rejseudgifter og formål.

Endvidere har Rigsrevisionen peget på, at VUC'erne skal være omkostningsbevidste i forhold til tjenesterejser, herunder at betalte flyrejser og hotelovernationer skal benyttes.

Reglerne på området

De statslige regler for tjenesterejser findes i [cirkulære om tjenesterejseaf-talen](#) og [cirkulære om satsregulering for tjenesterejser](#).

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Styrelsen konstaterer, at tjenesterejser skal ligge inden for institutionens formål, og at der skal være et fagligt indhold på tjenesterejserne, samt at VUC'erne skal være omkostningsbevidste i forhold til tjenesterejser.

• ***Repræsentation m.v. (pkt. 36-42)***

Rigsrevisionens beretning

Rigsrevisionen har bemærket, at det er sparsomt, hvad der findes af centralt udstedte regler for repræsentation på det statslige område. Se nærmere nedenfor.

Rigsrevisionens undersøgelse har vist, at VUC'ernes retningslinjer for repræsentation er mangelfulde, fordi retningslinjerne ikke dækker alle former for repræsentationsudgifter. Særligt beløbsgrænser for intern og ekstern repræsentation samt gaver, herunder til hvilke anledninger der kan gives gaver, mangler, og nogle VUC'er har slet ikke retningslinjer for personalegoder.

Endvidere finder Rigsrevisionen, at VUC'erne afholder udgifter, som ligger ud over institutionernes formål, og ud over hvad der er kutyme for i staten, bl.a. i form af julegaver, gaver ved personlige mærkedage og deltagelse i sportsarrangementer.

Rigsrevisionen finder, at VUC'erne bør udarbejde interne retningslinjer for afholdelse af repræsentationsudgifter, der giver et klart grundlag for afholdelse af udgifter til repræsentation..

Reglerne på området

Som omtalt i Rigsrevisionens beretning er det begrænset, hvad der findes af regler om repræsentation. Det angives alene i Budgetvejledningen, at

repræsentationsudgifter af større omfang eller ekstraordinær karakter ikke bør afholdes uden særskilt hjemmel. Derudover gælder alene de almindelige regler om dokumentation af statslige udgifter [i bekendtgørelsen om statens regnskabsvæsen fra 2011](#).

Ministeriet har med brev af 14. marts 2016 til blandt andre VUC'erne udsendt vejledende retningslinjer og takster for repræsentation, gaver og personaleforplejning.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Styrelsen henviser til de tidligere udsendte vejledende retningslinjer og takster for repræsentation, gaver og personaleforplejning.

- **Brug af statens kontoplan (pkt. 43)**

Rigsrevisionens beretning

Rigsrevisionens undersøgelse har vist, at næsten ingen af VUC'erne anvender statens kontoplan korrekt i forbindelse med kontering af tjensterejser og repræsentation.

Rigsrevisionen påpeger, at konsekvensen af en uensartet konteringspraksis er, at ledelsens mulighed for at udføre god økonomistyring er svag, og at ledelsen har et svagt styringsgrundlag til at vurdere, om der er udvist sparsommelighed i administrationen af tjensterejser og repræsentation.

Desuden har Rigsrevisionen anført, at den uensartede kontering betyder, at Ministeriets for Børn, Undervisning og Ligestilling og STUK har vanskeligt ved at foretage tværgående analyser og sammenligninger af udgifter på art og omfang.

Reglerne på området

Se statens kontoplan og ministeriets ”Retningslinjer for korrekt anvendelse af formålkontoplanen”. Den gældende version ligger på ministeriets hjemmeside: <http://uvm.dk/Administration/Regnskab-og-revision/Aflaeggelse-af-aarsrapport/Kontering-og-formaalsregnskab/Korrekt-brug-af-formaalskontoplanen>.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Styrelsen er enig i Rigsrevisionens konklusioner og beder derfor bestyrelserne på VUC'erne undersøge, om VUC'erne har etableret skriftlige procedurer, som sikrer, at indtægter og omkostninger generelt konteres i overensstemmelse med statens kontoplan og ministeriets ”Retningslinjer for korrekt anvendelse af formålkontoplanen”.

Med venlig hilsen

Kristian Brink
Kontorchef
Direkte tlf.: +45 33 92 51 98
E-mail: Kristian.Brink@stukuvn.dk